

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного Університету»
Навчально-науково-виробничий центр
Національного університету цивільного захисту України
Національний авіаційний університет, кафедра економіки та бізнес-технологій
Imperatyw PI Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
(ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Варшава, Польща)
Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина)
Вільнюський університет, кафедра обліку та аудиту (Вільнюс, Литва)
ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
«Відновлення та модернізація економіки
України: виклики, пріоритети, практики»

Харків, 2 березня 2023 р.

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ: Гурова Капіталіна – к.е.н., доцент, в. о. директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Заслужений працівник народної освіти України.

Баришевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».

Домбровська Світлана – д.держ.упр., професор, проректор Національного університету цивільного захисту України – начальник навчально-науково-виробничого центру, Заслужений працівник освіти України.

Катаєв Андрій – заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», к.е.н., доцент.

Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Міт'яєва Тетяна – к.е.н., доцент, завідувач відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Нагорна Ірина – к.е.н., доцент, завідувач відділення економіки та бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).

Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).

Rasa Subacienė – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).

Савченко Ілля – к.держ.упр., доцент, заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Чумак Оксана – д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Національного авіаційного університету.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 6 п.6 від 07.03.2023 р.).

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали** Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики». – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2023. – 266 с.

Відповідно до цього обліково-аналітична інформація має відповідати таким вимогам:

- оптимізація інформаційних потоків;
- фільтрування даних на предмет зменшення «інформаційного шуму»;
- розроблення ключових показників, зміна яких є підставою для приділення уваги певним відомостям;
- підвищення кваліфікації працівників підсистем обліку, аудиту та аналізу;
- розроблення графіків передавання інформації;
- розроблення класифікатора інформації щодо пріоритетності її опрацювання та передавання користувачам;
- створення профілю індивідуальних інформаційних потреб кожного користувача;
- автоматизація облікових та аналітичних процесів [2, с.528].

Сформована відповідно вимог інформаційна база у подальшому використовується під час аналізу, планування, прогнозування, регулювання, контролю тощо. Тобто можна зробити висновок, що ефективна організація обліково-аналітичного забезпечення дозволить в багатьох випадках знизити загрози економічній безпеці підприємства. Це, в свою чергу, сприятиме підвищенню якості та розширенню сфери практичного застосування облікової інформації під час прийняття зважених управлінських рішень на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Шинкар С. М. Обліково-економічне забезпечення як складник управління економічною безпекою підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Випуск 22. С. 592–595.
2. Штангрет А. М., Караїм М. М. Механізм формування обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Випуск 16. С. 525–529.

Нагорна І. В., к.е.н.,
Шило А. А., здобувач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

АНАЛІТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ БАЛАНСУ (ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН) ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Повномасштабна війна стала новим фактором впливу на рівень ділової активності та інвестиційного середовища в Україні. Так, інтегральний показник Індексу інвестиційної привабливості України у першій половині 2022 року впав на пів пункту та склав 2,17 бала з 5-ти можливих. Це значення – найнижче з 2013 року. Надалі показник дещо відновився у другій половині 2022 року – до 2,48 бала з 5 можливих [1]. Це зіставно зі значеннями 2020 року під час активної фази пандемії COVID-19, свідчать результати дослідження Європейської Бізнес Асоціації.

Оцінка поточного стану інвестклімату залишається найнижчою серед усіх компонентів Індексу, зазначають експерти. Топменеджери підприємств вважають інвестклімат радше несприятливим. Оцінка піврічної динаміки інвестклімату дещо пом'якшилась, порівнюючи з попереднім періодом. Хоча 45% респондентів при проведенні опитування спостерігають негативну динаміку, 33% вважають, що діловий клімат не зазнав суттєвих змін, а 22% повідомляють про його поліпшення. Протягом наступних шести місяців 32% очікують подальшого погіршення ситуації, а 46% вважають, що інвестклімат не зазнає суттєвих змін. Водночас 22% топменеджерів прогнозують покращення ситуації в першій половині 2023 року [1].

Попри війну, 99% компаній Асоціації планують продовжувати працювати на ринку України у 2023 році, а 63% збираються інвестувати в Україну навіть у воєнний час. Водночас тільки 17% вважають, що новим інвесторам буде вигідно заходити в Україну.

Під категорією «інвестиційна привабливість» розуміється наявність умов і факторів, які впливають на прийняття рішення інвестором. Обираючи систему показників для аналізу інвестиційної привабливості підприємства, необхідно враховувати цілі інституціонального інвестора. До головних цілей інвестора при прийнятті рішення щодо надання ресурсів суб'єкту господарювання відносяться: 1) отримання інвестиційних доходів від господарської діяльності підприємства; 2) отримання доходу в результаті купівлі–продажу підприємства як діючого бізнесу або як цілісного майнового; 3) інші цілі, які стосуються інтеграції існуючого бізнесу інвестора.

Узагальнений порядок розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства, який відтворює значення ключових фінансових коефіцієнтів, скоригованих відповідно до вагомості їх впливу на фінансовий стан, наведено у Методиці інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затвердженій Агентством з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій [3]. Для визначення інвестиційної привабливості підприємств через зазначену інтегральну оцінку у Методиці використано показники, які задовольняють вимоги міжнародного меморандуму IASC (International Accounting Standards Committee). Ці показники згруповано за шістьма ключовими ознаками: показники оцінки майнового стану інвестованого об'єкта; показники оцінки його фінансової стійкості (платоспроможності); показники оцінки ліквідності активів; показники оцінки прибутковості; показники оцінки ділової активності; показники оцінки ринкової активності інвестованого об'єкта [4].

Процедура інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства базується на результатах коефіцієнтного аналізу його фінансового стану, проведеного за даними балансу та інших форм фінансової звітності. В основу прийняття рішення інвестором про надання ресурсів суб'єкту господарювання за результатами розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості (ІФС) покладено ідею числової шкали Д. Харрінгтона [2], що уможливорює розуміння типу інвестиційної якості фінансового стану підприємства залежно від значення інтегрального показника (таблиця 1). Оскільки для інституційного інвестора найголовнішою метою є отримання інвестиційного доходу від результатів ведення ефективної господарської діяльності об'єктом інвестування, перевагу у формуванні інформаційної бази оцінки інвестиційної привабливості слід надати таким групам показників фінансового стану, як показники прибутковості та ділової активності.

Таблиця 1

Шкала значень інтегрального показника інвестиційної привабливості для прийняття рішення про надання ресурсів суб'єкту господарювання

Значення ІФС, %	Тип інвестиційної привабливості	Характеристика фінансового стану	Характеристика
100 – 119	Дуже низька	Кризовий фінансовий стан	недостатня фінансова стійкість у зв'язку з несприятливими тенденціями розвитку виробництва та збуту продукції
120 – 136	Низька	Нестабільний фінансовий стан	нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності
137 – 163	Помірна (середня)	Задовільний фінансовий стан	низький рівень ефективності використання капіталу при нормальній поточній ліквідності
164 – 180	Достатня	Добрий фінансовий стан	високий рівень прибутковості та оборотності активів при низькій платоспроможності
Більше 180	Висока	Відмінний фінансовий стан	показники, що характеризують фінансовий стан, знаходяться на оптимальному рівні

Для розрахунку цих показників у бухгалтерському балансі наявна корисна інформація про власний капітал, довгострокові зобов'язання, перманентний капітал («інвестовані кошти»), активи, основні засоби, дебіторську заборгованість, запаси.

Аналіз показників фінансового стану підприємства може використовуватися як інструмент розуміння рівня інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Аналіз балансу об'єкта інвестування уможливорює прийняття рішень інвесторами з надання ресурсів суб'єктові господарювання через усвідомлення впливу показників власного та перманентного капіталу, активів, основних засобів, дебіторської заборгованості та запасів на значення фінансових коефіцієнтів прибутковості та ділової активності.

Інвестори можуть аналізувати баланс для досягнення таких цілей: 1) оцінки результатів діяльності об'єкта інвестування у минулих періодах і його поточного стану; 2) прогнозування майбутніх можливостей отримання інвестиційного доходу і ймовірності кредитного ризику, пов'язаного з цими можливостями. В процесі аналітичної інтерпретації інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання за інформацією бухгалтерського балансу важливо узгоджувати цілі, враховувати можливість досягнення позитивних результатів як для об'єкта, так і для суб'єкта інвестування, ураховувати інформацію щодо впливів зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування об'єкта інвестування.

Отже, до ключових фінансових коефіцієнтів, що розкривають інформацію про інвестиційну привабливість суб'єкта господарювання через прибутковість та ділову активність, віднесено: коефіцієнт прибутковості інвестованого капіталу (ROI, Return On Investment); коефіцієнт прибутковості власного капіталу (ROE, Return on Equity); коефіцієнт прибутковості активів (ROA, Return on Assets); коефіцієнт фондovіддачі; коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості; коефіцієнт оборотності запасів; коефіцієнт капіталовіддачі; коефіцієнт ресурсовіддачі. Формат аналітичної таблиці з коефіцієнтного аналізу інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання за інформацією бухгалтерського балансу запропоновано використовувати як форму управлінської звітності.

Список використаних джерел:

1. Індекс інвестиційної привабливості України відновився до «ковідного» значення / Європейська Бізнес Асоціація URL: <https://eba.com.ua/indeks-investytsijnoyi-pryvablyvosti-ukrayiny-vidnovyvsya-do-kovidnogo-znachennya/>
2. Кіндрацька Л. М. Модернізація аналізу фінансової звітності суб'єктів господарювання в умовах інноваційного розвитку економіки України: монографія. Київ : КНЕУ, 2017. 481 с.
3. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : Наказ Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23.02.1998 р.. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>
4. Мощенський С. Г. Аналітична інтерпретація інформації бухгалтерського балансу для прийняття рішень інвесторами. Бізнес-навігатор. 2019. Вип.2 (51). С. 167-171

Найденко І.В., здобувач освіти,
Постольна Н.О., викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

З початком повномасштабної війни в Україні її вплив зазнали всі сфери економіки і банківський сектор не став виключенням. Банки виступають одним із важливіших інструментів економіки, оскільки їх завданням є забезпечення руху фінансових потоків, а оскільки банківська система дуже вразлива до політичних та економічних факторів, цьому питанню необхідно приділити більше уваги. Також не можна забувати, що Україна постійно піддається терористичним атакам з боку країни агресора. Останнім часом лунають погрози

Федоренко А. А. РЕКРЕАЦІЯ І ТУРИЗМ, ЯК ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	249
Федько Р. М. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ	250
Руденко І. В. ЩОДО ПОДОЛАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	251
Фостик А. Є., Руденко І. В. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	253
Нагорна І. В., Шило А. А. АНАЛІТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ БАЛАНСУ (ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН) ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ	254
Найденко І.В., Постольна Н.О. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	256
Цесар С. Л. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ, ЩО СПРИЯЮТЬ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	259

Наукове видання

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики».